

Onvergetelijke reuzen

Arie Pieters

Onvergetelijke reuzen

Arie Pieters

541. Mexico.

Arbol del Tule, Oaxaca.

J. C. S.

Schrijver: Arie A. Pieters
Omslagontwerp: Arie A. Pieters

Foto's privé-verzamelingen:
collectie/archief Arie A. Pieters
collectie W. J. Verduin
collectie R. Tempelaars
collectie K. v. d. Berg
collectie A. Hansma
collectie J. R. Williams (USA)
collectie J. Taylor (USA)
collectie R.W. Burns (USA)

Foto's websites:
website Monumentaltrees.com, website Wikipedia.org,
website Bomenstichting.nl, website Ancienttreeforum.co.uk,
website Arborday.org, website Getty.edu en
website www.Loc.gov

Informatie:
website Stemderbomen.nl, website Bomenstichting.nl,
website Loc.gov. en website Wikipedia.org

Foto omslag:
Dexter Elm, Malden 1896
ISBN: 9789463982474
Uitgegeven via: Mijnbestseller.nl
Print: Printforce
Copyright: Arie A. Pieters, 2020 ©

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. Monumentale bomen over heel de wereld
3. Nawoord
4. Bronnen & woord van dank
5. Nuttige adressen
6. Eerdere uitgaven

1. Inleiding

In de jaren tussen 2014 en 2019 heb ik een vijftal boeken geschreven/samengesteld over hoe men in vroeger tijden met bomen in het algemeen en met beeldbepalende, monumentale bomen in het bijzonder omging. Het ging in deze boeken met name over de periode tussen grofweg 1890-1940. En als je dan beter ging kijken naar veel oude foto's en ansichtkaarten, dan werd al vrij snel duidelijk dat men ook in die tijd al veel moeite had gedaan om monumentale, oude bomen overeind te houden. Overigens bleef het daar niet bij, want alle oude ansichtkaarten en historische foto's lieten overduidelijk zien dat ook 'gewone' bomen vaak langer in straten, op dijken en ook stad- en dorpspleinen bleven staan. Soms kwamen er zelfs oude foto's voorbij met daarop straten die aan één of aan beide zijden vol stonden met Hollandse iepen van tussen de 70-100 jaar oud.

Een compleet ander beeld als waar wij in onze tegenwoordige tijd mee te maken hebben in ons land. Toevallig kreeg ik een week voordat ik begon met werken aan dit boek op facebook, bij een facebookvriend die ook bezig is met onderzoek naar monumentale bomen, informatie onder ogen over hoe dat nu gaat: Volgens de gegevens die hij na wat speurwerk op het internet had gevonden, is de gemiddelde leeftijd van een boom in de openbare ruimte in dorpen, steden en langs wegen anno 2020 gereduceerd tot slechts 35 jaar. Is dit dan zo erg?, zullen sommigen misschien denken. Jawel, wat het betekent dat deze bomen eigenlijk nooit volwassen konden worden. En alle nuttige zaken die juist volwassen en oudere bomen met zich meebrengen, zoals opslag van CO₂, afvang van fijnstof en uiteraard ook de natuurwaarden vallen dan ook grotendeels weg.

In de vijf eerdere boeken (de drie 'Een groen verleden' boekjes, 'Tussen olmen en knotten' -over oude bomen in de regio Hoeksche Waard- en 'In de schaduw van kampioenen') kwamen voor een groot deel de bomen in Nederland in beeld. Een klein deel van de bomen die in 't boek 'In de schaduw van kampioenen' werden behandeld waren bomen die in andere landen stonden. Alleen had ik ondertussen wel veel meer afbeeldingen (vaak unieke oude foto's en ansichtkaarten) verzameld en aangereikt gekregen dan ik kon gebruiken in dit boek. En als je alles nog eens rustig de revue laat passeren, dan kan je toch het gevoel van; 'eigenlijk zonde om hier niet iets mee te gaan doen' niet onderdrukken. Daarnaast kreeg ik via facebook ook van meerdere kanten het verzoek om toch minstens een deel van deze historische opnamen in boekvorm 'te gieten'.

Wat we in dit boek gaan zien zijn dus grotendeels oude bomen in landen soms ver voorbij onze landsgrenzen. Het merendeel zijn echter bomen die in onze buurlanden, zoals b.v. Engeland en Duitsland te vinden waren. (Sommige van deze unieke oude reuzen staan overigens nu nog steeds overeind.) Maar we komen ook bomen tegen die in de Verenigde Staten en zelfs in Senegal stonden. En soms zitten er afbeeldingen tussen die ruim vóór 1900 zijn vervaardigd. Wat ook nu opviel was het grote aantal verschillende ansichtkaarten waar sommige beroemde bomen op waren afgebeeld. En ook de aantallen mensen die maar wat graag bij of voor zo'n oude reus vastgelegd wilden worden. Er is dan ook feitelijk geen twijfel mogelijk: Ook 80, 90, 100 en zelfs 140 jaar geleden hadden veel mensen respect en bewondering voor die oude reuzen, die soms in hun tijd al meer dan duizend jaar oud waren. Een deel van deze unieke bomen passeren in dit boek de revue.

**We gaan een goede tien jaar terug in de tijd. De oude mevr. Gieseler uit Schuring en haar oude plataan. Voordat ze ging verhuizen wilde zij graag dat haar plataan bescherming zou krijgen.*

In dit boek laten we zoveel mogelijk de foto's voor zichzelf spreken, want in de vorige boeken heb ik denk ik echt wel duidelijk kunnen maken dat men vroeger veel aandacht had voor juist monumentale bomen. Daarnaast ook voor herdenkingsbomen en zelfs laanbomen konden op veel plaatsen nog behoorlijk oud worden. Wij zullen verder in dit boek zien, ondermeer middels verschillende ansichtkaarten, dat de bewondering en het respect voor opvallende, oude bomen niet beperkt bleef tot landsgrenzen en ook niet tot continenten. Zo'n gigantische oude reus, zelfs als hij in zijn nadagen was, of als bijna zijn 'laatste uur' geslagen had werd dan toch nog afgebeeld op allerlei ansichtkaarten. Maar ik vond het toch wel nuttig om in dit boek nog even apart stil te staan bij zo'n inspirerend iemand als die oude mevrouw Gieseler uit Schuring.

Zij was toen ik bij haar was om haar plataan te onderzoeken al 86 jaar, iemand van de generatie van mijn ouders, die helaas allang niet meer in leven zijn. Voordat zij zou gaan verhuizen uit haar dijkhuis, wilde zij dat haar plataan bescherming zou krijgen en op de gemeentelijke bomenlijsten van Strijen kwam te staan. (Schuring, een buurtschap, was onderdeel van de gemeente Strijen.) Dat lukte, met dank ook aan een bereidwillige medewerker van de gemeente. Ik denk nog regelmatig terug aan mevrouw Gieseler, zeker in deze tijd, waarin het steeds meer burgers en actiegroepen zijn die opkomen voor bomen. Iets dat eigenlijk niet nodig zou moeten zijn, tenslotte hebben juist de volwassen en oudere bomen zoveel te bieden: Afvang fijnstof, opslag CO2, nestgelegenheid voor vogels en nog meer natuurwaarden. Maar daarnaast natuurlijk ook de esthetische en landschappelijke waarden. Bomen zijn 'gewoon' onmisbaar...